

Sytuacja w edukacji

w czasie pandemii

[FRAGMENT]

Spis treści:

ROZDZIAŁ	OPIS	NR STR.
01.	Wstęp	03
02.	Sytuacja w edukacji z perspektywy korepetytora	04
03.	Sytuacja w edukacji z perspektywy nauczyciela	17
04.	Sytuacja w edukacji z perspektywy rodzica	28
05.	Sytuacja w edukacji z perspektywy ucznia	40

WSTĘP

W związku z wybuchem pandemii koronawirusa, cały świat stanął w obliczu wyzwania. Sytuacja dotknęła również Polskę, polską gospodarkę oraz sferę edukacji. Szkoły i uczelnie wyższe, w celu zapewnienia bezpieczeństwa i zahamowania rozprzestrzeniania się wirusa, zostały zamknięte. W bardzo krótkim czasie nauczyciele, uczniowie i korepetytorzy, musieli przestawić się na tryb edukacji zdalnej.

W polskiej edukacji nadal w bardzo niewielkim stopniu wykorzystuje się nowe technologie, czy wsparcie zdalne w procesie nauczania. Dlatego każda z tych grup stanęła przed ogromnym wyzwaniem. Do wymienionych powyżej trzech grup społecznych należy również doliczyć rodziców, którzy poza zmianami w pracy zawodowej, nagle musieli przejąć również całodniową opiekę nad dziećmi oraz wesprzeć je w szkolnych obowiązkach w sposób większy niż przy normalnym trybie pracy szkół.

Jak obecna sytuacja wpłynęła na szkoły, nauczycieli, uczniów, korepetytorów i rodziców? Czy udało się z sukcesem zakończyć rok szkolny? Czy korepetytorzy przetrwali niejednokrotnie tracąc jedyne źródło utrzymania, jakim jest udzielanie korepetycji?

W raporcie przedstawione zostały wyniki badań ankietowych skierowanych do 4 grup społecznych: **korepetytorów, nauczycieli, uczniów i rodziców**. Badanie zostało przeprowadzone w dniach 02-21.06.2020 roku. **Organizatorem badania jest największy serwis z ogłoszeniami korepetytorów E-korepetycje.net.**

Sytuacja w edukacji

Na podstawie ankiety
z 2020 roku dla korepetytorów

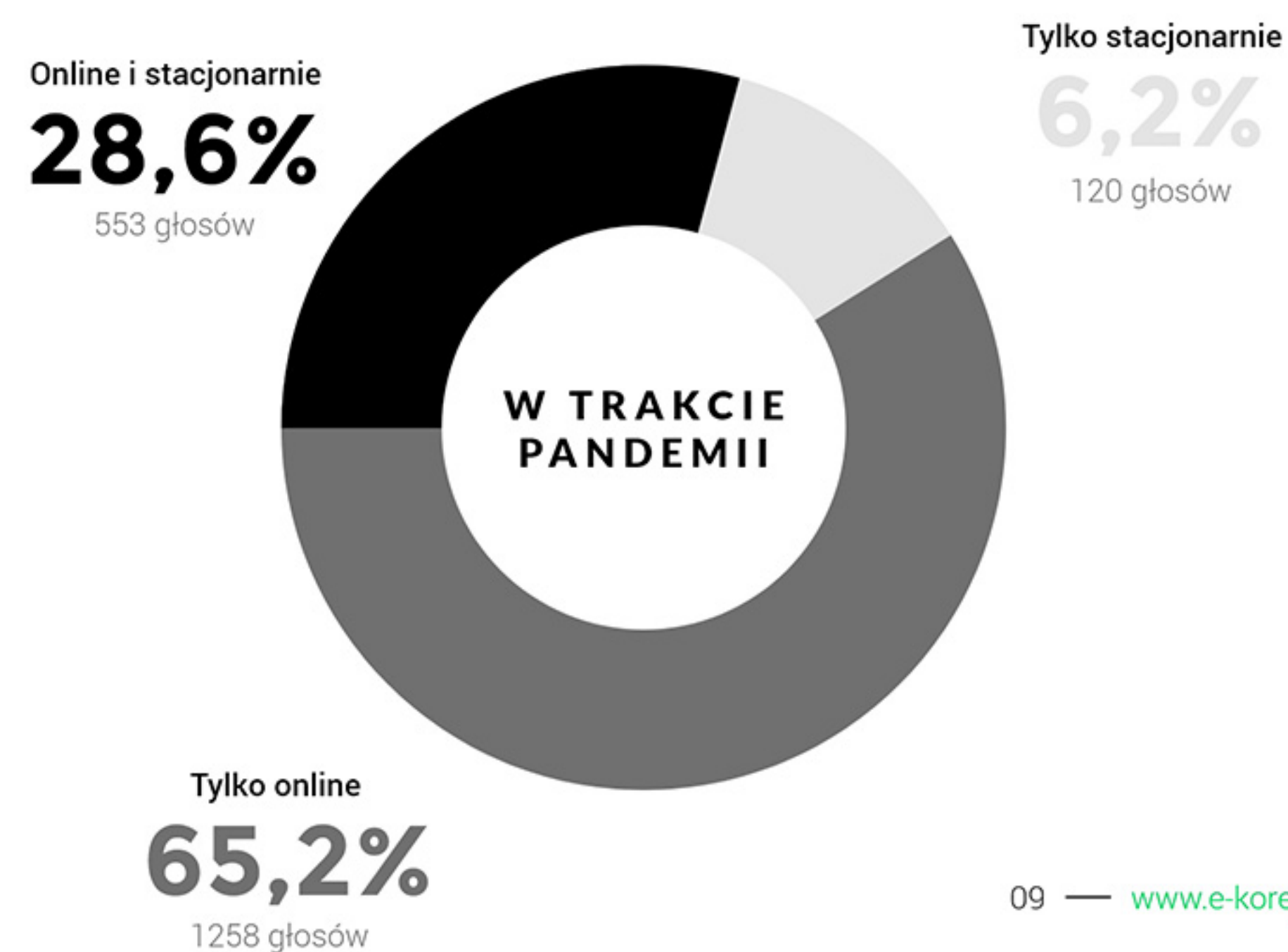
Sytuacja w edukacji z perspektywy korepetytora

FORMA PROWADZONYCH ZAJĘĆ

Od kilku lat obserwujemy tendencję wzrostową na rynku lekcji online. Prowadzenie zajęć w sieci staje się coraz popularniejsze, szczególnie ze względu na komfort braku dojazdów pomiędzy korepetytorami a uczniami, jak również na ułatwiony dostęp do Internetu i aplikacji. Mimo to, przed wybuchem pandemii i wprowadzeniem ograniczeń związanych z poruszaniem się czy spotykaniem się, aż 61% ankietowanych wskazało, że prowadziło zajęcia jedynie w formie stacjonarnej. Dane te potwierdzają, że nadal uczniowie i edukatorzy preferują spotkania twarzą w twarz i oceniają je jako bardziej efektywne. Przypuszczalnie związane jest to z przyzwyczajeniem do szkolnej struktury i formy nauczania, gdzie zajęcia w szkołach prowadzone są tylko i wyłącznie w takiej formie.

Z formy mieszanej zajęć, czyli połączenia prowadzenia zajęć stacjonarnych z ofertą zajęć online, korzystało do tej pory 28,5% korepetytorów. Jedynie 10,5% oferowało swoje usługi jedynie w formie zajęć na odległość.

W momencie wybuchu pandemii, w trosce o bezpieczeństwo własne i innych, struktura nauczania uległa całkowitej zmianie. Ponad 65% badanych przeniosło swoje usługi do sieci i oferuje jedynie nauczanie w trybie zdalnym. Jedynie 6,2% osób zdecydowało się na dalsze prowadzenie zajęć w formie lekcji stacjonarnych, spotykając się bezpośrednio z uczniem na lekcjach.

Sytuacja w edukacji z perspektywy korepetytora

POWÓD REZYGNACJI UCZNIÓW Z ZAJĘĆ ONLINE

Niestety zmiana sposobu nauczania wpłynęła na liczbę osób, które nadal były zainteresowane pobieraniem dodatkowych lekcji u korepetytora. Aż 1000 korepetytorów, czyli ponad 52% badanych, wskazało, że ich uczniowie zrezygnowali z zajęć, ponieważ nie lubią zdalnej formy nauczania i nie są do niej przekonani. Co ważne, aż 20,6% edukatorów zaznaczyło, że na taką formę lekcji nie zgadzali się rodzice ucznia. **Przypuszczalnie wynika to z tego, że w społeczeństwie nadal panuje przekonanie o wyższości lekcji stacjonarnych nad zajęciami w sieci. Nadal wiele osób uważa, że jedynie bezpośredni kontakt fizyczny nauczyciela z uczniem może przynieść wymierne efekty w nauczaniu. Czy jest to słuszne założenie? Na to pytanie powinien odpowiedzieć sobie każdy z nas samodzielnie.**

Nie bez znaczenia na liczbę obecnych uczniów pobierających dodatkowe zajęcia mają również kwestie finansowe i kondycja domowych budżetów. W wielu rodzinach dochody na osoby zmalały, czy to przez utratę pracy, czy obniżenie wypłat. Tym samym została ograniczona możliwość wydatkowania środków na produkty i usługi, które nie zostały określone jako rzeczy pierwszej potrzeby. Kwestie finansowe stały się powodem do rezygnacji z zajęć aż w 23% przypadków.

Okazuje się jednak, że bardzo podobna liczba osób, bo 23,5% badanych sygnalizuje, że uczniowie zrezygnowali z zajęć z powodu braku odpowiedniego sprzętu i dostępu do Internetu. Jedynie 2% korepetytorów odpowiedziało, że po zmianie formy nauczania ich uczniowie nie zrezygnowali z ich usług.

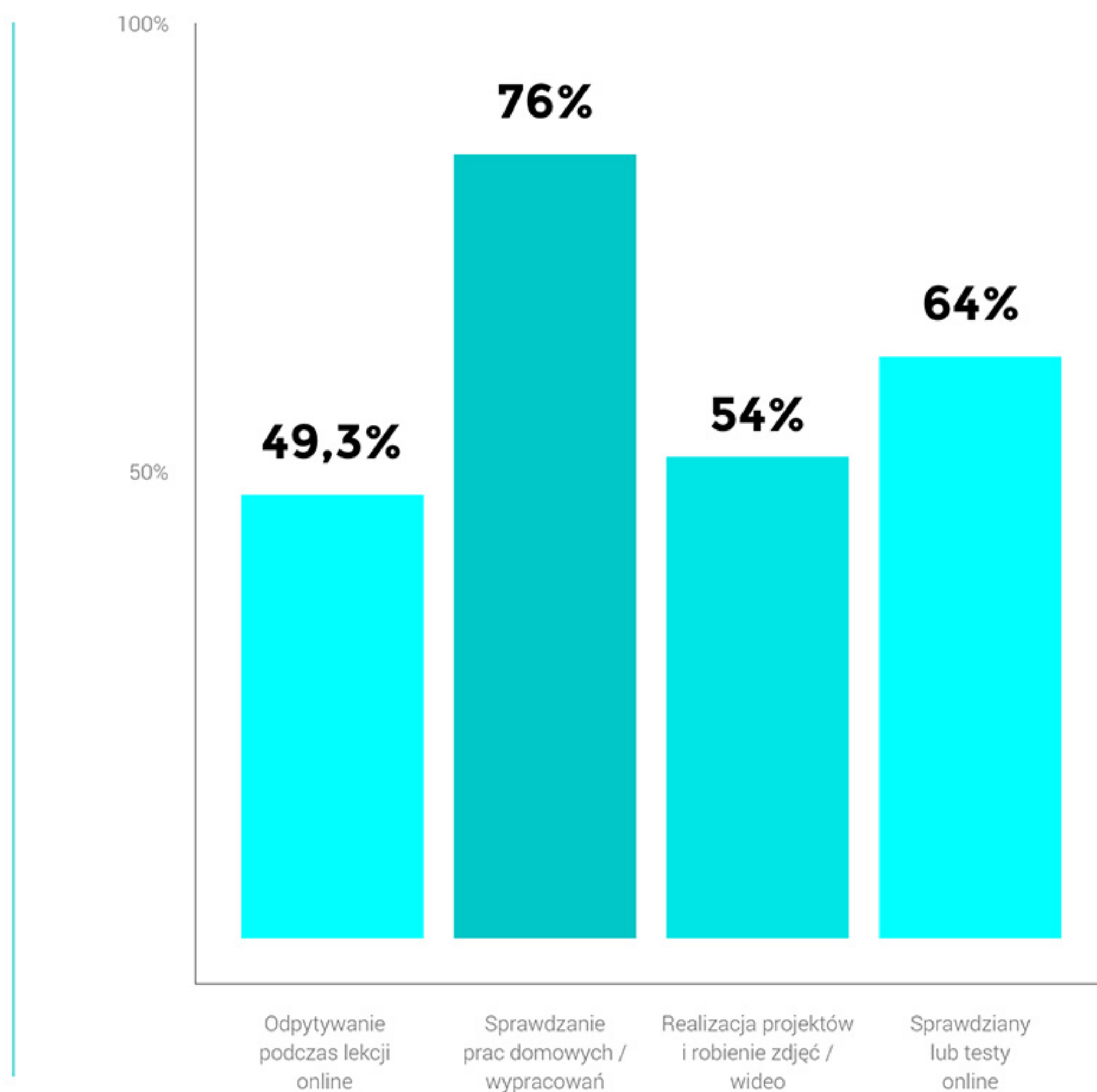

Sytuacja w edukacji

Na podstawie ankiety
z 2020 roku dla nauczycieli

Sytuacja w edukacji z perspektywy **nauczyciela**

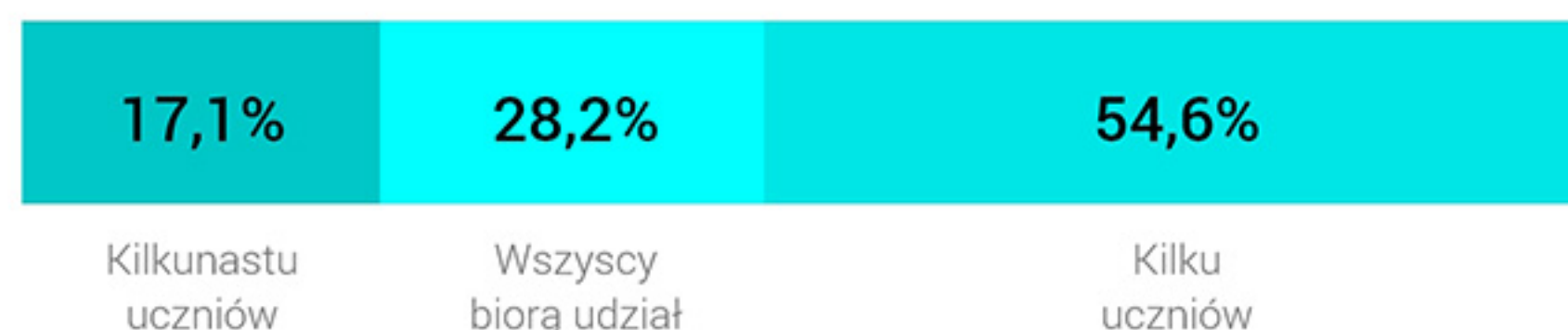
FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY

Z przeprowadzonego badania wynika, że najpopularniejszą formą sprawdzania wiedzy i postępów w nauce przy nauczaniu online stało się sprawdzanie prac domowych i wypracowań. Z takiego rozwiązania korzystało prawie 76% nauczycieli. Nieco mniej, bo 64% pedagogów robiło sprawdziany i testy w formie online. Okazuje się również, że można sprawdzać praktyczne wykorzystanie wiedzy ucznia, nie tylko udokumentowanej w formie pisemnej. Postępy w realizacji projektów dokumentowane w formie zdjęć czy filmików wykorzystało na swoich lekcjach aż 54% nauczycieli. W mocy pozostało także popularne odpytywanie w czasie trwania lekcji, nawet tych online. Do odpowiedzi swoich uczniów wrywała prawie połowa belfrów.

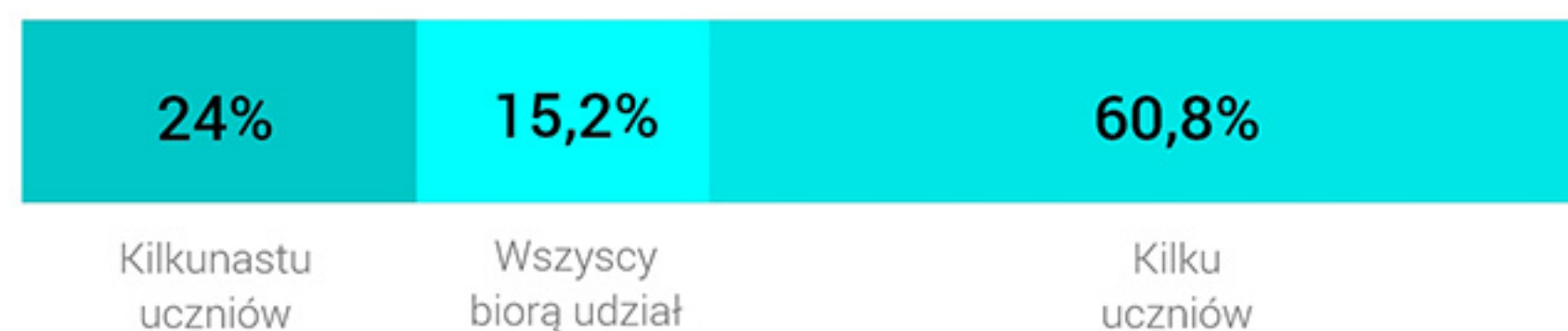
Sytuacja w edukacji z perspektywy nauczyciela

JAK WIELU UCZNIÓW NIE BIERZE UDZIAŁU W ZAJĘCIACH ONLINE

ILU UCZNIÓW NIE ODRABIA ZLECONYCH ZADAŃ / PRAC DOMOWYCH

Niezależnie od starań nauczycieli i ciekawej formy prowadzenia lekcji, nie wszyscy uczniowie mogli lub chcieli skorzystać z takiej nauki. Niestety z nadesłanych odpowiedzi wynika, że aż 36% uczniów nie miało dostępu do komputera i Internetu, co uniemożliwiało im zdalną edukację. Z częścią takich uczniów nauczyciele czy wychowawcy łączyli się telefonicznie i pomagali w nauce, przekazywali informacje o pracach domowych i tematach do przerobienia. Niektórzy regularnie wysyłali materiały pocztą, aby uczeń miał możliwość przerobienia podstawy programowej. **Problem z uczestniczeniem w lekcjach online nie dotyczył jednak tylko uczniów, którzy mają ograniczoną możliwość skorzystania z komputera czy z brakiem dostępu do Internetu.** Część uczniów nie pojawiała się na zajęciach z własnego wyboru. Jedynie 28,2% nauczycieli zadeklarowało, że wszyscy ich uczniowie logowali się na e-lekcje. W przypadku zajęć u 54,6% pedagogów brakowało kilku uczniów, a na zajęcia u 17,1% nie stawiało się nawet kilkanaście osób. Niewiele lepiej jest z odrabianiem zadanych prac domowych czy projektów. Jedynie 15,2% nauczycieli może pochwalić się sumiennymi podopiecznymi, którzy wywiązywali się z obowiązków. Natomiast w klasach 60,8% edukatorów lekcji nie odrabiało przynajmniej kilkoro uczniów, a u prawie ¼ było to nawet kilkanaście osób.

Blisko 70% nauczycieli mogło natomiast liczyć w tej czy innych sprawach na wsparcie ze strony rodziców.

Sytuacja w edukacji

Na podstawie ankiety
z 2020 roku dla rodziców

PRACA ZDALNA RODZICÓW I ZAPEWNIENIE OPIEKI

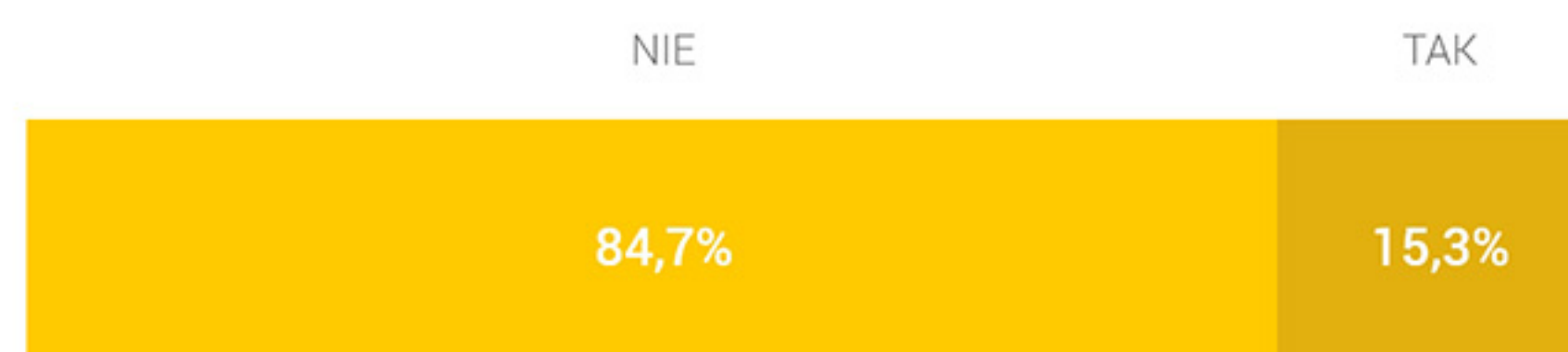
W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną wiele firm umożliwiło swoim pracownikom przejście na zdalny tryb pracy, czyli tzw. home office. W tym samym czasie zostały również zamknięte placówki edukacyjne i wychowawczo-opiekuńcze. Wielu rodziców stanęło przed faktem, że musi jednocześnie, w ciągu dnia, pogodzić obowiązki zawodowe, rodzicielskie, a często również edukacyjne. To zdecydowanie stało się wyzwaniem dla wielu rodzin.

Niestety nie wszyscy mieli również komfort przejścia na pracę zdalną i pozostania w domu z możliwością zapewnienia opieki dzieciom. Jedynie 59,5% ankietowanych mogło pracować z domu. Prawie 20% mogło skorzystać z opcji mieszanej pracy, co oznaczało konieczność pracy w biurze przez kilka dni w tygodniu. 1/5 ankietowanych nie miała żadnej możliwości pracy poza zakładem pracy. W związku z tym nieco ponad 31% musiało posłkować się pomocą osób trzecich przy opiece nad dziećmi. Pozostali mogli zająć się potomstwem samodzielnie.

Sytuacja w edukacji z perspektywy rodzica

CZY OTRZYMALIŚCIE WSPARCIE TECHNICZNE LUB WSPARCIE Z OBSŁUGI APLIKACJI DO NAUKI ONLINE OD SZKOŁY?

DZIENNY CZAS TRWANIA LEKCJI ONLINE

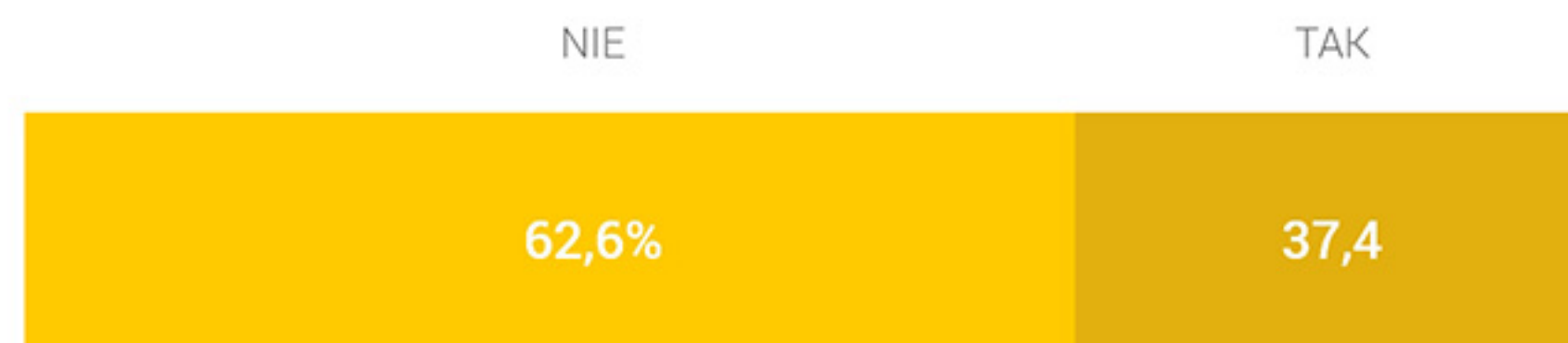
Od 12 marca 2020 roku zostały zawieszone zajęcia edukacyjne w szkołach i na uczelniach wyższych. 16 marca placówki te zostały całkowicie zamknięte, a od tej pory program edukacyjny miał być realizowany w formie zdalnej. W związku z brakiem konkretnych wytycznych, co do sposobu realizacji zajęć, każda szkoła działała na własną rękę, a stosowane metody i wykorzystywane narzędzia były różnorakie. Jedyne, czego wymagano od uczniów, to dostęp do komputera i łącza internetowego. Niestety nie wszystkie placówki były w stanie zapewnić w tej kwestii wsparcie podopiecznym. **Blisko 85% ankietowanych rodziców zaznaczyło, że nie otrzymało żadnego wsparcia sprzętowego, ani szkolenia z obsługi aplikacji, które były wykorzystywane do nauki.** A należy mieć na względzie fakt, że nie każdy musi posiadać odpowiedni sprzęt czy umiejętności posługiwania się aplikacjami.

W większości szkół lekcje online nie były prowadzone ze wszystkich przedmiotów szkolnych. Jedyne 21,1% badanych wskazało, że dziecko uczestniczy w zdalnych lekcjach ze wszystkich przedmiotów. **Powstały również różnice pomiędzy planem e-lekcji, a dotychczas realizowanym planem zajęć stacjonarnych.** 40,5% rodziców wskazało, że zdalne lekcje trwają z reguły od godziny do 3 godzin dziennie. W przypadku 28,4% dzieci był to czas od 3 do 5 godzin, a podobny procent uczniów, bo 27,9% miało mniej niż godzinę zajęć dziennie. Jedyne 3,2% ankietowanych odpowiedziało, że ich potomstwo ma więcej niż 5 godzin zajęć w ciągu dnia.

USTALONY STAŁY HARMONOGRAM DNIA

KLAROWNOŚĆ PRZEDSTAWIANYCH TEMATÓW DO NAUKI PRZEZ NAUCZYCIELI

Przejsie na zdalny tryb pracy zawodowej i jednoczesna obecność dzieci, które wymagają opieki i pomocy, sprawiła wiele trudnoŃci. Sytuacja wymagała przeorganizowania całego dnia i ułożenia harmonogramów na nowo. Stąd blisko 60% rodziców poinformowało, że wprowadzony został u nich stały plan dnia, który dzielił się na czas na naukę i czas wolny. Sytuacji nie ułatwiły teŃ problemy z edukacją online. Największa liczba rodziców skarżyła się na różne wymagania różnych nauczycieli. Chodziło o brak ustalenia jednej formy na przekazywanie materiałów czy odsyłanie gotowych prac do oceny. W taki oto sposób jednemu nauczycielowi naleŃało odsyłać zdjęcia na maila, innemu skany na szkolną chmurę, a kolejny wymagał rozwiązywania zadań w edytowalnym pliku online. Do tego doszła bardzo duŃa iloŃć materiału, które dziecko musiało samodzielnie opanować. Na ten problem wskazało blisko 60% respondentów. W przypadku posiadania kilkorga dzieci w obowiązku szkolnym pojawiał się teŃże problem ze sprzętem – co piąty rodzic wybrał taką odpowiedź, oraz trudnoŃci techniczne podczas połączenia na zdalnych lekcjach wynikające z obciężenia łącza internetowego. W związku z tym, Ńe kaŃda szkoła inaczej realizowała program zdalnego nauczania, rodzic musiał dokładnie wiedzieć, które dziecko z jakiej platformy korzysta i w jaki sposób będą przebiegały zajęcia. Ta sytuacja powodowała dyskomfort u prawie 50% ankietowanych rodziców. Nie bez znaczenia pozostało samo przygotowanie nauczycieli do prowadzenia zajęć w sieci. Na nich narzekało nieco ponad 40% badanych.

Sytuacja w edukacji

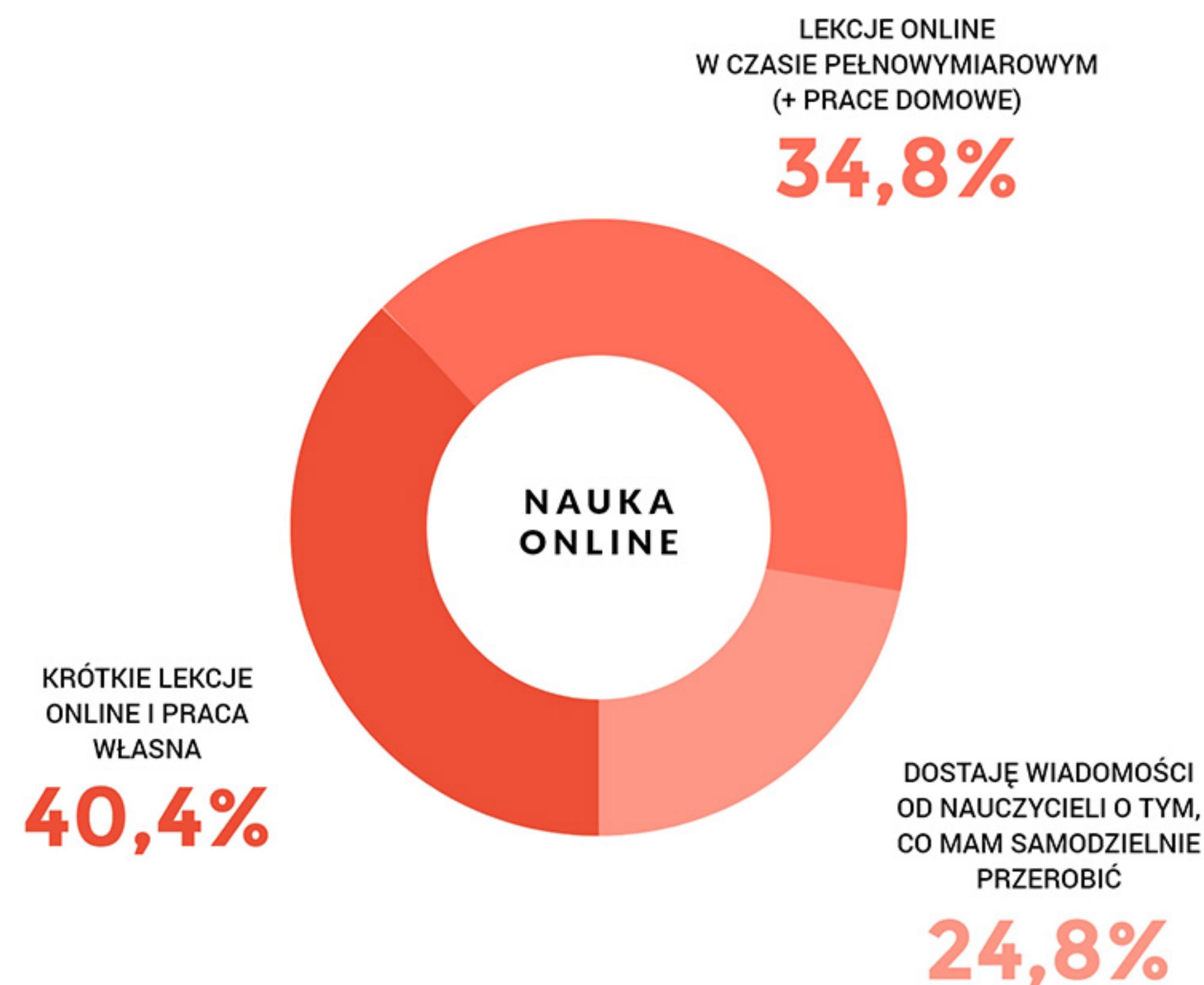
Na podstawie ankiety
z 2020 roku dla uczniów

NAUCZANIE ONLINE W CZASIE PANDEMII

Po ogłoszeniu zamknięcia szkół konieczne było znalezienie właściwych rozwiązań, które umożliwiłyby nauczycielom dalszą edukację dzieci i młodzieży. Nie do końca była możliwość prowadzenia zajęć w dokładnie takim harmonogramie, jak były one realizowane w szkole. Zapytaliśmy uczniów, jak wygląda nauka w ich szkołach.

Okazuje się, że 40,4% uczniów miało tylko krótkie lekcje online, a pozostały materiał musiał być przerobiony i przećwiczony samodzielnie. Prawie 35% badanych miało prowadzone zajęcia w pełnowymiarowym czasie i zadawane prace domowe.

Czyli system bardzo zbliżony do szkoły stacjonarnej. **Niestety prawie ¼ uczniów nie miała możliwości omówienia wątpliwości czy przerobienia materiału podczas spotkania z nauczycielem w sieci.** Ci uczniowie otrzymywali w formie mailowej tematy, zadania i ćwiczenia do samodzielnego przerobienia i opanowania.

Sytuacja w edukacji z perspektywy **ucznia**

RODZAJE NARZĘDZI WYKORZYSTYWANE DO NAUKI ONLINE

Najczęściej wykorzystywaną platformą do nauki był MsTeams od Microsoft. Z tego narzędzia korzystało 22,5% ankietowanych uczniów. Niewiele mniejszą popularnością cieszył się serwis Librus (wykorzystywany przez 19% osób) oraz Zoom (17,3%). Około 11% respondentów korzystało z Google Classroom, a 10% z połączeń na Skype podczas lekcji. Co dziesiąta osoba używała podczas zdalnych lekcji komunikatora Discord – szczególnie popularnego wśród uczniów do komunikacji prywatnej czy podczas grania online.

Jedynie 37,2% uczniów oceniło pozytywnie realizowane lekcje online. Nauczyciele w sposób dostatecznie jasny tłumaczyli nowy materiał. Ponad 60% ankietowanych przyznaje jednak, że pedagodzy nie odnajdowali się w wirtualnym świecie, a na rzetelne wytłumaczenie zagadnień zwyczajnie zabrakło czasu.

Tak słaba ocena może wynikać z faktu, że w większości szkół zajęcia nie były prowadzone w pełnym wymiarze godzinowym, a obowiązek przerobienia podstawy programowej spadł tylko i wyłącznie na ucznia. W części placówek, gdzie nie prowadzono e-lekcji, dzieci i młodzież otrzymywała jedynie wytyczne, z których działów książki należy przeczytać temat i jakie zrobić ćwiczenia. Nic więc dziwnego, że ankietowani, zapytani o ilość prac domowych zadawanych po przejściu na edukację zdalną, zgodnie twierdzą, że jest ich znacznie więcej. Jedynie 10,8% zgłosiło, że aktualnie ma zadawanych mniej zadań domowych.

Trudno jednoznacznie ocenić, czy faktycznie wielkość ta tak znacznie uległa powiększeniu. Należy pamiętać, że znaczną partię materiału uczniowie musieli przeczytać samodzielnie, aby móc wykonać zadane ćwiczenia. Jednak same lekcje online czasowo trwały krócej, niż zajęcia tradycyjne w szkołach. Dlatego ciężko porównać realnie spędzony czas na nauce przez ucznia po zamknięciu szkół, do czasu przed zmiany. Niektórym uczniom mogło się wydawać, że pracy jest więcej, ponieważ notatkę z lekcji i część ćwiczeń, które normalnie napisaliby w klasie, musieli zredagować w domu. Nie zmienia to jednak faktu, że ponad połowa uczniów odpowiedziała, że nie ma czasu na pełne opanowanie materiału ze wszystkich przedmiotów.

CZY NAUCZYCIELE W SPOSÓB DOSTATECZNY TŁUMACZĄ PRZERABIANE TEMATY?

Pełna wersja raportu dostępna na:
<https://www.e-korepetycje.net/artykuly/raport-sytuacja-w-edukacji-w-czasie-pandemii>

www.e-korepetycje.net

Pytania dot. ankiety można kierować na adres:
admin@e-korepetycje.net lub pod nr tel. 531 851 861

Redakcja: Magdalena Procyszyn-Florczyk, Marcin Wójcik
Skład i projekt graficzny: Aleksander Sobczak Kreatika Studio